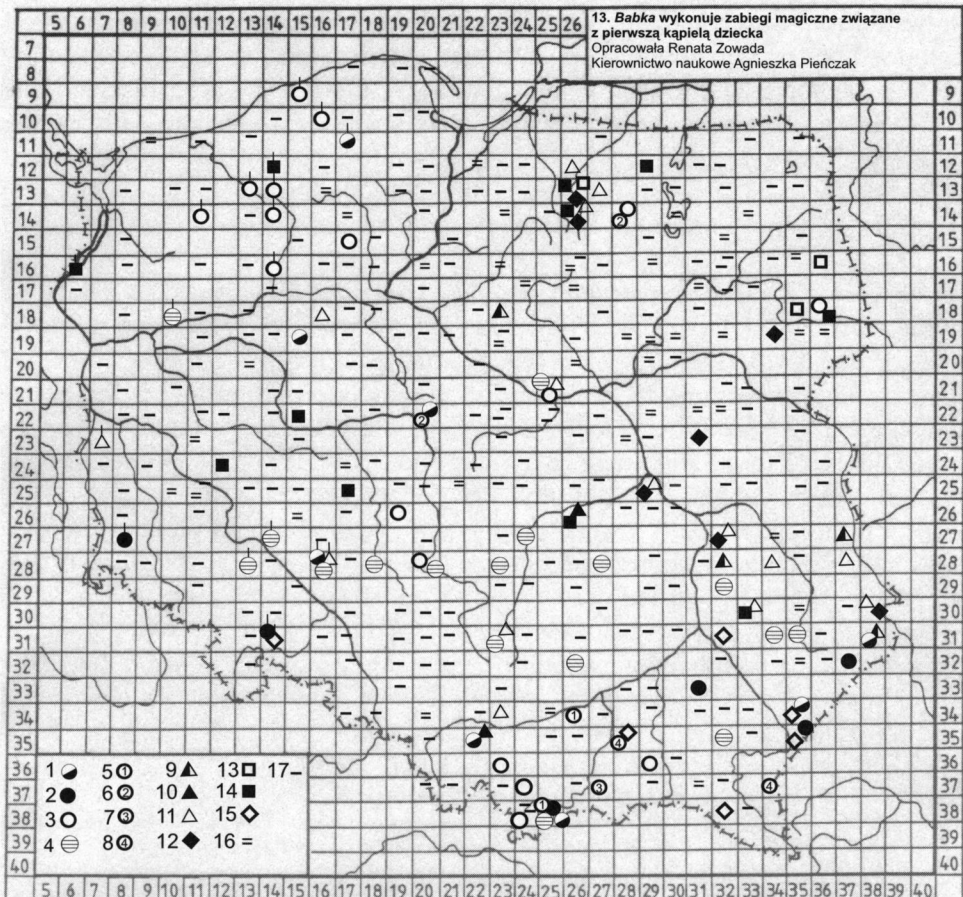

Objaśnienie znaków:

Podczas pierwszej kąpielki noworodka stosowano zabiegi magiczne. Jednym z nich było zapewnienie dziecku bogactwa w życiu. W tym celu: 1 - *babka* wrzucała pieniądze, 2 - ojciec wrzucał pieniądze, 3 - brak danych o osobie wrzucającej pieniądze.

Inny zabieg dotyczył zapewnienia dziecku pomyślności. W tym celu:

4 - *babka* dawała do kąpielki mleko, 5 - mąkę i sól, 6 - ziarna zboża lub kawałek chleba, 7 - żytnią słomę, 8 - grochowsiny, 9 - wianuski z ziół święconych [w oktawę Bożego Ciała], 10 - zioła święcone w dniu Matki Boskiej Zielnej (15. VIII), 11 - zioła, nie wiadomo, kiedy święcone, 12 - różaniec, 13 - medalik, 14 - wodę święconą, 15 - przedmioty symboliczne, 16 - brak tradycji, 17 - brak odpowiedzi.

Uwagi:

1. Mapę opracowano na podstawie badań terenowych prowadzonych w latach 70. XX wieku przez Pracownię Polskiego Atlasu Etnograficznego.

2. Mapa dotyczy stanu zjawiska w latach 70. XX wieku.

33. Punkty z pionową kreską oznaczają informacje pochodzące od ludności napływowej (przesiedleńcy z Kresów Wschodnich i osadnicy z różnych rejonów Polski).

Mapę opracowano na podstawie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu PAE nr 7, *Zwyczaj, obrzędy i wierzenia urodzinowe*, oprac. Józef Gajek:

VI. *Połozna, „babka”, „babiąca”, akuszerka. Ich wybór, znaczenie oraz funkcja w ludowych zwyczajach i obrzędach urodzinowych.*

27. *Jakie obowiązki należały do takiej „babki”:*

e) *Przeprowadzenie pierwszej kąpielki dziecka? Zabiegi przy kąpielki.*

33. *Zbadać, czy we wsi istnieje przekonanie, że wodę po pierwszej kąpielki dziecka należy wylać we właściwe miejsce? Przy czym inne normy odnoszą się do wody*

po kąpielki chłopca - inne po kąpielki dziewczynki:

a) *Gdzie i w jaki sposób należy wylewać wodę po kąpielki chłopca? po kąpielki dziewczynki?*

b) *Gdzie i w jaki sposób nie wolno wylewać wody po kąpielki chłopca? po kąpielki dziewczynki?*